

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Affärsverket svenska kraftnät

Yttrande över Affärsverket svenska kraftnäts förslag till föreskrifter om elberedskap

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I konsekvensutredningen beskriver förslagsställaren att den nuvarande författningen¹ innehåller inaktuell information, exempelvis hänvisningar till personuppgiftslagen (1998:204) och exempel på beredskapsåtgärder som inte längre gäller efter införandet av säkerhets-skyddslagen (2016:585).

Det anges att det är förslagsställarens mening att föreskriften ska vara enkel att förstå och följa för de aktörer inom elförsörjning som berörs, även för de aktörer som tidigare varit undantagna men som genom det föreliggande förslaget kommer att innefattas.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges att förslaget presenteras motiverat med nedan listade syften:

- För att ta bort inaktuella hänvisningar
- För att separera blanketterna (som i nuvarande reglering ligger som bilagor till föreskriften)
- För att tydliggöra författningen utifrån ett klarspråksperspektiv, samt
- För att flytta ut allmänna råd och exempel och skapa en renodlad föreskrift.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går att förstå varför föreliggande förslag presenteras men bakgrunden hade kunnat vara tydligare. Vad som åsyftas med en "renodlad" föreskrift hade exempelvis kunnat tydliggöras. Trots brister är informationen tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar

¹ Föreskrift (SvkFS 2013:2), allmänna råd och bilagor innehållandes blanketter för att anmäla förändringar i elförsörjning och för att rapportera om väsentliga störningar i elberedskapen (1997:288).

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Avseende alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd anges att inga alternativ till de förslagna identifierats samt att effekterna av om reglering uteblir bedöms bli att den problematik som förknippas med den nuvarande regleringen kvarstår.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån den information som finns i konsekvensutredningen är det inte självklart varför det inte skulle gå att tänka sig några alternativ till det föreliggande förslaget. Det är heller inte tillräckligt tydligt vilka effekterna hade blivit om regleringen uteblev, fränsett att inaktuella hänvisningar till andra lagtexter och utdaterade exempel hade varit kvar. Regelrådet anser att det här hade varit nödvändig att belysa skillnaden med hänsyn till de aktörer som tidigare varit undantagna informationsskyldighet (enligt § 9a beredskapslag (1997:288), vilka nämns under avsnitt 3 *Berörda aktörer*.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förändringarna inte kommer att medföra någon skillnad avseende hur regleringen förhåller sig till bestämmelser från Europeiska unionen.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom förslaget tycks innebära en skärpning av regleringen på området, då fler aktörer kommer att innefattas av skyldigheten att lämna uppgifter för den nationella risk- och sårbarhetsanalysen samt svara under informationsskyldigheten, hade analysen varit behjälpt av ett avsnitt som utreder hur liknande bestämmelser implementerats i andra länder. Utifrån den redovisning som finns går det inte att utläsa hur regleringen relaterar till EU-rätten på området.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det uppges att Svenska kraftnät gjort bedömningen att ingen särskild hänsyn avseende tidpunkt för ikraftträdande varit nödvändig. Det anges dock att förändringarna, om de träder i kraft, bör kommuniceras ut till samtliga aktörer i elförsörjningen och särskilt till de som till störst grad påverkas av förändringarna. Förslagsställaren hänvisar här till remissens sändlista.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom remissen inte innehåller något förslag på datum för ikraftträdande går det inte att avgöra om förslagsställarens bedömning är rimlig eller inte. Exempelvis om de aktörer som inte tidigare har omfattats men som vid beslut enligt förslag kommer att omfattas kan behöva tid för att anpassa sig till de nya kraven. Det hade vidare bidragit till redovisningens läsbarhet om förslagsställaren angivit på vilket sätt förslaget ska kommuniceras till de berörda, om sådan kommunikation sker med framförhållning inför ikraftträdandet samt ett förtydligande om vilka som avses med "de som till störst grad påverkas av förändringarna".

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I remissen anges att de som berörs av regleringen är de som avses i § 1 i elberedskapslagen (1997:288). Det uppges även att aktörer som bedriver handel med el utan eget balansansvarsavtal med Svenska kraftnät tidigare varit undantagna att lämna uppgifter för den nationella risk- och sårbarhetsanalys enligt 3 punkten 4 § elberedskapslagen och att följa informationsskyldigheten enligt § 9 a elberedskapslagen. Det anges att föreliggande förslag innebär att dessa aktörer inte längre kommer vara undantagna.

Regelrådet gör följande bedömning. Konsekvensutredningen saknar tydlig beskrivning av de berörda företagen utifrån antal och storlek. Vilken bransch som påverkas framgår dock.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att de föreslagna förändringarna inte väntas medföra några kostnadsmissiga eller andra typer av konsekvenser för de som redan är berörda av författningen. Förändringarna anges dock medföra konsekvenser som kan delas in under tre underrubriker: 1) aktörer som inte längre är undantagna, 2) tillägg i väsentliga anläggningar för elförsörjningen, och 3) förenklat förfarande.

En del av de föreslagna förändringarna anges komma att medföra ökade administrativa kostnader för en del av de aktörer i elförsörjningen som är berörda av regleringen. Det uppges dock vara svårt att kvantifiera med hänvisningen till omfattningen av de berörda aktörernas verksamheter.

Avseende aktörer som inte längre är undantagna anger förslagsställaren att aktörer inom handel av el som inte längre föreslås vara undantagna enligt vad som beskrivs under rubrik 3 *Berörda aktörer* kommer, om förändringarna kommer till stånd, behöva:

- Bidra till den nationella risk- och sårbarhetsanalysen enligt 3 punkten 4 § elberedskapslagen. Elhandel är en viktig del av elsystemet och även företag som har denna uppgift bör se över hur de risker som deras verksamheter kan drabbas av kan påverka elförsörjningen i stort om elhandeln försvåras eller förhindras. Uppgifter till den nationella risk- och sårbarhetsanalysen uppges sällan begäras av Svenska kraftnät (ungefär en gång vartannat år från ett urval av de berörda aktörerna).
- Informera om när det uppstått en sådan störning i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället enligt § 9 a elberedskapslagen.

Det anges att Svenska kraftnät gjort bedömningen att ingen av dessa förändringar bedömts vara betungande för aktörerna.

Avseende tillägg i väsentliga anläggningar för elförsörjning anger förslagsställaren att sju tillägg eller ändringar förslås för vilka typer av anläggningar som anses vara väsentliga för elförsörjningen. Dessa anges vara:

1. Tillägg om reservdriftcentraler
2. Produktionsanläggning <10 MW om de ingår i en ö-driftsplan
3. Produktionsanläggning som har dödnätsstartförmåga och är ansluten till >11 kV.

4. Energilager >10 MW som används för frekvens- och spänningsreglering.
5. Förtydligande om vattenregleringsmagasin
6. Ändring från "Krisledningsplats för ledning av verksamhet kopplad till ovan angivna anläggningar" till "Ledningsplats respektive alternativ ledningsplats för ledning av verksamhet kopplad till ovan angivna anläggningar".
7. Borttagning av "Balansansvarig ledningsplats för handel med el".

Framför allt tillägg 2 och 3 anges komma att medföra att mindre aktörer som äger små produktionsanläggningar i högre grad kommer behöva följa anmälningsskyldigheten enligt 6 § elberedskapslagen. Det uppges dock att ingen särskild hänsyn bedöms behöva tas för dessa.

Avseende det förenklat förfarandet anger förslagsställaren att en av de stora förändringarna i föreliggande förslag är att allmänna råd och exempel ska tas bort ur föreskriften. I stället föreslås dessa flyttas ut till mer lättillgängliga platser, så som vägledning, Svenska kraftnäts externa hemsida eller annan lämplig plats.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framstår som att förslaget kan komma att få effekter av betydelse för små produktionsanläggningar. Utifrån redovisningen går det dock inte att utläsa hur stor förslagets påverkan förväntas bli för företagens kostnader, tidsåtgång och verksamhet, oaktad storleken på verksamheten. Regelrådet vill poängtera att det åligger förslagsställaren att redovisa vilka förändringar i tid och kostnader som regelförslag förväntas innebära för företag. Om detta inte anses möjligt behöver det tydligt motiveras.

Regelrådet finner därför redovisningen av administrativa kostnader, tidsåtgång och verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att förändringarna i regleringen inte förväntas medföra någon påverkan för konkurrensförhållandena.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom företag som tidigare exkluderade företag genom förslaget kommer att innefattas av regleringen lär detta kunna påverka rådande konkurrensförhållanden bland berörda. Eftersom konsekvensutredningen saknar vidare bedömning av konkurrens effekter och ovan refererat utlåtande inte motiveras gör Regelrådet bedömningen att delspekten är bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger ingenting avseende regleringens eventuella påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet gör följande bedömning. Med anledning av konsekvensutredningens brister i andra avsnitt går det inte att utesluta att även relevanta konsekvenser i andra avseenden förbisetts. En bedömning av detta borde åtminstone inkluderats.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på företagen i andra avseenden bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Konsekvensutredningen innehåller viss information avseende regleringens påverkan på små företag, som framgår av tidigare avsnitt i detta yttrande, men denna borde utvidgas, särskilt med hänsyn till att förslagsställaren uppmärksammar att mindre produktionsanläggningar kan komma att påverkas.

Regelrådet finner därmed redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att konsekvensutredningen brister på samtliga delasppekter av redovisningen frånsett förslaget bakgrund och syfte och beskrivningen av den påverkade branschen. Eftersom förslaget verkar komma att påverka mindre företag är det särskilt viktigt att dels beskriva de påverkade aktörerna i tillräckligt stor detalj, dels belysa förslaget konkurrens effekter samt om det varit möjligt att särskilt beakta de små företagen när förslaget tagits fram.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 8 mars 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande